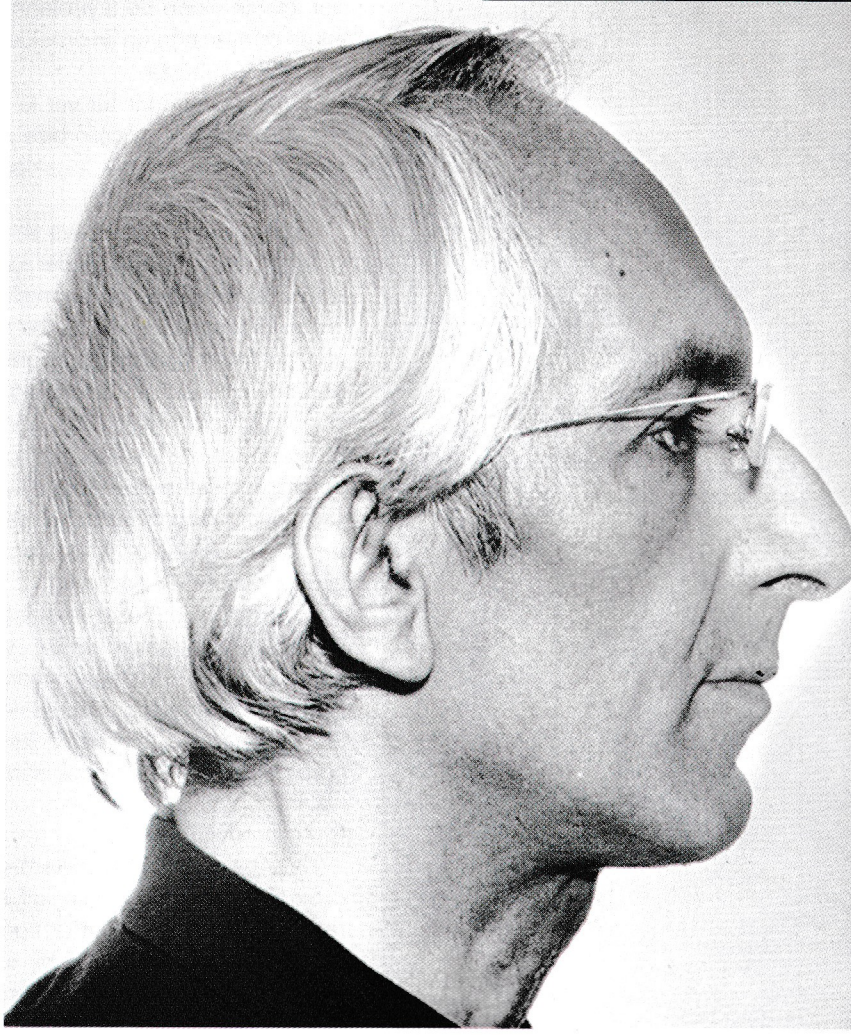

öbür dünyalardan BİR SANATÇI

Erol Akyavaş dünyadan olamayacak kadar parlak, yetenekli ve tek derdi yaptığı resimler olan çok mütevazı bir sanatçıydı. Tek kelimeyle öbür dünyalardan bir sanatçı.

ŞEBNEM İŞİGÜZEL

MODERN sanatlar, enstalasyon, sanat bilgisi ve görgüsü olanların dışındaki sıradan insanları nasıl etkiler, onlara nasıl ulaşır? Mazur görün bu soruya cevap vermeden ve Erol Akyavaş'ı dilim döndüğünce anlatmadan önce bir hikâye anlatacağım. Bildik okurlar "Ne yapalım hikâye anlatmak kanında var," diyecekler. Öyle olsun. Evet bu samimi satırlardan sonra hikâyeme başlıyorum. Vaktiyle, vaktiyle dediğim de bu yılın Eylül sonunda Beyoğlu'ndaki Elhamra Pasajı'nda bulunan Mod Cristin'e yolumuz düştü. Benim ince işlerden anlamadığımı düşünmüş olacaktı ki iki bilmiş teyzem de yanımdaydı. Hadi merakınızı mazur görüyorum ince iş dediğim, kızımın bir yakınımın düğününe nedime olarak seçilmesi dolay-

sıyla bir çocuk gelinliğine ihtiyacımızın olmasıydı. İncili, güllü, süslü çocuk gelinlikleri arasında işimiz bittikten sonra, Elhamra'nın yukarısında bir sergi var dedim, "Pişmanlıklar, Hayaller, Değişen Gökler", ben onu gezeceğim. "Ne, ne?" dedi teyzelerim. "Tekrar söyle adını". Serginin adını çok sevip en son gezdikleri sergi (tesadüfen) yıllar öncesinin Bedri Rahmi Eyüboğlu sergisi olan lise mezunu, ev kadını, yaşı ellilerde iki teyzem peşimi bırakmadılar. "Ne pişmanlığı, ne hayalleri..." diye diye merdivenleri tırmadılar ve ağızları açık sergiyi dolaştılar. Enstalasyonu bir duyuşta söyleyemeyip bunun nasıl bir sanat olduğu konusunda benden kısa bir açıklama istemelerine rağmen sergiyi çok sevdiler. Çocuklarının aldı-

Sıradan insanlar da modern sanata, enstalasyona ve çok karışık renklerden ibaret resimlere keyifle, hayranlıkla bakabilir. Bir sanat eseri sıradan bir insana enerjisini aktarabilirse büyüktür. Musluk tamircisini bile etkileyen Mona Lisa'nın gülümseyişi de bundan ibaret.

Benim 1989'da Aya İrini'nin muhteşem atmosferinde gezdiğim serginin ana teması paralardı, ikonlardı, Akyavaş çok takdir toplayan İkonoklastlar için İkonalar'da malzeme olarak kullanmayı çok sevdiği pleksiye seçmiş, ışıkla, renkle, erittiği sikke dialarıyla düşsel eserler yaratmayı başarmıştı. Renk katmanları arasında belli belirsiz görülen hayal gibi resimler, doğu kültürlerine ait işaretler, çizgiler... Bunlar Akyavaş resimlerinin başlıca özellikleri. Aya İrini'de gördüğüm o ilk sergisinde daha sanatçının kullandığı malzemenin ne olduğunu bile bilmeyen bir çaylak olarak resimlerin teker teker beni içine çektiğini, Picasso, Miro, Matisse ve Leonardo Da Vinci'nin demirbaşları dışında sanat bilgisi olmayan birisi olarak gördüğüm resimlerle aramda bir enerjinin oluştuğunu rahatlıkla söyleyebilirim. O resimleri ve sonrasında gördüğüm Erol Akyavaş resimlerini her zaman sevdiğim şarkılar gibi, yemekler, tınılar, en güzel yerler, aklımdan çıkmayan sokaklar ve manzaralar gibi hatırladım.

İşte sıradan insanlar da modern sanata, enstalasyona ve çok karışık renklerden ibaret resimlere böyle bakabilir. Bir sanat eseri sıradan bir insana enerjisini aktarabilirse büyüktür. Musluk tamircisini bile etkileyen Mona Lisa'nın gülümseyişi de bundan ibaret.

Erol Akyavaş 1960'ta yani henüz 28 yaşındayken New York Modern Sanatlar Müzesi sürekli koleksiyonuna girebilmiş bir sanatçı. Dünyanın dört bir yanında çok önemli merkezlerde sergileri düzenlenmiş. Şimdi hayatta olmaması ve dünyadaki ününün buradakinden fazla olması ne kadar acı. Hayattayken yaptığı o olağanüstü resimlerle de, şimdi de Erol Akyavaş öbür dünyadan bir sanatçı. Bu dünyadan olamayacak kadar parlak, yetenekli ve tek derdi yaptığı resimler olan çok mütevazı bir sanatçı. Evet tek kelimeyle öbür dünyadan bir sanatçı. ■

Erol Akyavaş'ın Hindistan fotoğraflarından oluşan (üstte) "Öbür Dünyalarda" isimli sergisi son sergisi 10 Ekim - 30 Kasım tarihleri arasında Pamukbank Fotoğraf Galerisi'nde sergilendi.

ğî eğitimle övünen ve turlarla gezmeyi seven iki ev kadını bu sergiyi çok sevdi. "Pişmanlıklar, Hayaller ve Değişen Gökler" e karşı bir şey hissettiler. Mutlu oldular, şaşırdılar, dinlediler, baktılar, anlamaya çalıştılar, bütün antenlerini açtılar. Bu hikâyeyi bu başarılı serginin başarılı küratörü Fulya Erdemci'ye de anlattım. Sonra düşündüm: Benim için çok şaşırtıcı ve etkileyici olan ilk sergi 1989'da 2. İstanbul Bienali çerçevesinde Aya İrini'deki Erol Akyavaş sergisiydi. Olağanüstü bir şeydi. O zamana kadar sanatın sadece duvara asılan düz bir resim olduğunu düşünen bir genç kız için büyüleyiciydi. Dolayısıyla aklıma yerleşen ilk isim Erol Akyavaş olmuştu ki o zaten yeni yetme bir genç kızın zihnine yerleşen ilk sanatçı olmanın ötesinde dünya sanat çevrelerinin tanıdığı bir isimdi. Erol Akyavaş'ın yakın zamandaki ölümüne kadar İstanbul'daki bütün sergilerini takip ettim. Son olarak Bilgi Üniversitesi ve Galerî Nev'in ortaklaşa düzenlediği sergi çok etkileyiciydi. Bu, çok önemli bir sanatçı için yapılması gerekendi. Geçtiğimiz ay bu çok önemli sanatçının bize bir başka yüzünü, fotoğraflarını gösteren bir sergiyle karşılaştık: Pamukbank Fotoğraf Galerisi'ndeki "Öbür Dünyalardan" sergisi. Sergi sanatçının bir gezi boyunca etkilendiği şeyleri ve onun bakış açısını, yönünü, gözünü görme açısından çok önemliydi.

Enstalasyon sergilerinin daha sık açıldığı, İstanbul Bienali'ni gezenlerin sayısının gittikçe arttığı bir dönemde Erol Akyavaş gibi sanatçıların değeri ve önemi daha da belirginleşiyor. Bir kere Erol Akyavaş'ın çok iyi bir sanat eğitimi var. Yıllar önce New York'ta açtığı ilk sergiyle en önemli eleştirmenler tarafından övülüp bir eseri New York Modern Sanatlar Müzesi tarafından alınan bir sanatçı. Erol Akyavaş'ın önünde bütün kapıların açılacağını belirten en önemli gösterge, ilk sergiyle övgü ve dünyanın en büyük müzelerinden birisinin köşesine buyur edilme. Kendisini şahsen tanıyanlar yapıtlarındaki vakurluğun ve sessizliğin onun karakteri olduğunu söylüyor ve olağanüstü bir mütevazılığı buna ekliyorlar.

1932 doğumlu sanatçının çalışmalarında bütün enerjisini ve kalbini resimlerine aktardığını görüyorsunuz. Akyavaş resimleri için "Bu yüzyılda minyatür böyle yapılabilir," diyebiliriz. Resimlerinin "kültürlerarası" bir söylemi olduğu gibi izleyeni imgenin iç dünyasına yöneltilen bir gücü de vardır. Yapıtlarının renkçi ve plastik yönleri öne çıkar. Her iki özellik de Akyavaş'ın elinde kişiselleşir.